Ч. 195 (11.163) Львів, пятниця 2. вересня 1927. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З шкільним роком.

Львів, 1. вересня 1927.

Недавно польська преса принесла відомість про те, що чеське міністерство освіти значно поширило права польського шкільництва в чехословацькій державі. Треба знати, що та жмінка поляків, яка живе в Чехословакії, і так мала без порівнання кращі права на полі шкільництва, як українці або білоруси на своїй власній землі під польською владою. В нотках до цієї події зазначено це як виповнення слушних домагань поляків наслідок їх боротьби.

Одначе та сама преса і те саме громадянство, котре дуже вразливе на недостачі власної школи під чеською і румунською владою, в Данцігу тощо, не має найменшого зрозуміння і виявляє виразно вороже відношення до шкільних домагань українського і білоруського народу. З повищого факту випливає і наука для нас серед гнітючого становища української школи. Бо рік за роком іде, кількість українських шкіл маліє, молодь, головно народніх шкіл, підпадає під нівелюючий вплив чужого виховання, а тут появиться кілька статтей на тему поневолення школи, часом скличуть якесь віче, ухвалять кілька резолюцій — і на тому кінець. Далі цього звичайно не йдемо. Тимчасом життевою конечністю є **безупинна, безперервна, ведена всіми способами боротьба** за нову українську школу з повною свободою руху у навчанні й вихованні. Цю життеву конечність і обовязок кожного українського громадянина, що пливе з тої конечности, мусять пригадувати нам великі тисячі української молоді, котрі з нинішнім днем виповнять шкільні заведення.

Молодь виховується і підготовляється не так школою, як тим життям, яке ведуть її батьки — старше громадянство. Коли серед батьків нема місця для захоплення, нема віри у власні людські і народні завдання, коли нема охоти пірнути в саму життеву гущу, коли праця, ведена батьками в кожній ділянці, квола, недорозвинена, безкровна, — тоді діти й молодь не мають повітря до дихання. І тільки дякуючи природному фактові, що в молодих організмах пливуть живі соки, не пропадають вони для майбутности власного народу. Одначе такі діти і така молодь не дадуть повноти змагань, якої нам надіятисяб від майбутнього покоління.

Подвійний шлях лежить перед батьками в боротьбі за святе право до власної вільної школи. Боротьба і нестримне домагання, ставлене до влади, усунення всіх перешкод, обмежень, тощо. А друге: готовість до найбільших жертв для школи, створеної власними силами, не задля самих учителів, але задля молоді і змісту виховання. В першому випадку допомоговою силою для всіх організацій, що досі мали на увазі справу школи, повинні стати **шкільні громадські ради.** У свою діяльність увіллють вони найкращий зміст, коли будуть не тільки речниками, але й опікунами і помічним способом у підсиленні моральних і духово-культурних змагань народу. В другому — громадянство повинно виявити таку жертвенну силу, щоб наша приватна школа стала не тільки захистом для малого відсотку молоді, що користає з приватної школи, але щоб там повставали робітні, варстати нової школи, нового виховання, що виплинає з життєвих умовин нації і має готовити для неї роскішну та богату майбутність.

Зміст виховання і навчання рідної школи не має давати тільки теми до часописних статтей, але нехай він стане живим фактом у рідній школі. І тут перше всього дати при допомозі батьків і цілого громадянства повну можливість шкільним колективам переживати в малих розмірах життя колективу-нації, переживати його в цілому шкільному життї, маючи на увазі увесь обсяг життя українського народу, а не обертатися в стереотипних рямцях, копійованих на чужий зразок. Вдумливе вчительство потрапить це зробити. Тільки й воно потребує здорової громадської атмосфери, яка спливає навіть з убогого життя, але тоді, коли воно кипуче, бурхливе, повне змагань.

З цього погляду виходить, треба вже народню школу зробити фаховою, а саме сільсько-господарською на селі, ремісничою і взагалі трудовою у місті. Число, кількість і якість тих заведень з року на рік мусять зростати. А все в імя добра тої молоді, котра може почувати себе **щасливою** тільки під умовою, коли для неї в школі буде **арена змагань, проба власних сил, місце боротьби із самим собою.** Чим більше буде поважних і великих трудностей, що захоплять цілу істоту і нутро молоді, тим скорше й тим краще наша школа виповнить своє завдання. Це буде та школа, на яку чекаємо і про яку у нас стільки говориться. На наших очах буде виростати покоління боротьби і змагань, покоління творче, котре виросло з боротьби із собою, і в цій боротьбі з собою оформлювало себе.

М. Галущинський.

Велика небезпека.

Спішім на ратунок „Рідної Школи"!

В часі, коли чинники менше чи більше прихильні політиці опертя на власні, здорові сили народу снують проекти, якби то з меншою натугою зібрати фонди на піддержання установ, що їх значіння для відродження нації першорядне, коли неодин, успокоєний дискусією на ту тему, замкнув калитку, вижидаючи „зєдинення збіркової акції", — назрівають факти, які можуть мати необчислимі наслідки для цілого нашого народу. Щойно недавно публікували ми зазив Головної Управи „Рідної Школи" до збільшення жертвенности; навіть не до збільшення, а до жертвенности на потреби „Рідної Школи" **загалом.** У зазиві говорилося, що ізза сьогорічного недобору на 80 тисяч зол. „Рідна Школа" наближається скорим кроком до катастрофи. Сьогодні чуємося примушеними опублікувати документи на доказ, що зазив „Рідної Школи" не мав ніяких моментів, обчислених на ефект, а був побудований тільки на гіркій і компромітуючій нас правді. Ось вони:

1) „Ч. Е. 1585, фол. 5077. Повідомлення про заняття движимостей. Тому, що П. Т. фірма „Рідна Школа", мимо повідомлення про вдороження екзекуції дня 14. 7. 1927. не вирівнала до нинішнього дня залеглих оплат Каси Хорих м. Львова, по мисли екзекуційної інструкції занято такі движимости: одна машина до писання „Адлер", цикльостиль фірми „Д. Ґестетнер", одна шафа залізна, 5 столів до писання, один пультовий стіл, 3 шафи. — Львів, дня 17. серпня 1927 р. Цегловскі, вр., екзекутор".

2) „Пенсійний Інститут Українських Приватних Службовиків у Львові, вул. Личаківська ч. 20. І. пов. (Заступничий Інститут на основі з 10. 6. 1921. Д. з. Р. ч. 59.). До Повітового Суду у Львові (екзекуційний відділ). Віритель: Пенсійний Інститут Українських Приватних Службовиків у Львові, вул. Личаківська ч. 20. І. пов. Довжник: „Рідна Школа" у Львові, Ринок 10. Внесок на мобілярну екзекуцію. Екзекуційний титул: Після залученого під А) виказу залеглостей в оригіналі, винен довжник Пенсійному Інститутові Українських Приватних Службовиків у Львові титулом залеглих премій на пенсійне обезпечення квоту зол. 30.733.91 (словами: тридцятьтисячсімсоттрийцятьтри). Довжник дотепер цеї належитости добровільно, мимо упімнення, не вплатив. Віритель Пенсійний Інститут Українських Приватних Службовиків у Львові, покликуючись на § 38. зак. з 16. 12. 1906. Д. з. д. ч. 1 ех 1907 у тексті ціс. розп. з 25. V. 1914. В. з. д. ч. 138. і арт. 24. зак. з 10. VI. 1921. Д. з. Р. П. ч. 59. поз. 370 вносить: Світлий Суд зволить стягнення повищої належитости в квоті зол. 30.733.91 враз з 6 проц. відсотками проволоки від дня 1. VII. 1927 р. біжучими і коштами цього внеску, дозволити на екзекуцію через заняття, перехования та продаж усіх движимостей в мешканню, льокалю підприємства, або у довжника знаходячихся, а то біжутерії, вартних паперів, векслів, купецьких переказів, акцій, готівки та вартних предметів, які довжник при собі носить або має у своїм переховanню. Судом екзекуційним є Суд тутешній. Екзекуцію належить виконати без зголошення попрaючого вірителя. Спис коштів: 1) за уложения виказу залеглостей 5.— зол. 2) за уложення цього внеску 5.— 3) переписання 1.— зол. 4) за експедицію і занотування 1.— зол. 5) поручене порто і доручення зворотне 1.50 зол. Проситься по думці арт. 2. зак. з 31. 7. 1924. Д. з. Р. П. ч. 78. поз. 757. о доручення рішень у мові матірній, якою уложено цей внесок. Пенсійний Інститут Українських Приватних Службовиків у Львові. Карпінський вр. П. Буняк вр. — Ухвала суду: *Dozwolenie egzekucji. Sąd dozwala egzekucji w myśl wniosku i oznacza koszta strony popierającej na 3 zł. 50 gr. Sąd powiatowy S. I. we Lwowie, (ul. Sądowa) odd. XVI. dnia 4/8. 1927. L. S. (Sąd powiatowy we Lwowie) Dr Konstanty Grabski. Należyte wygotowanie potwierdza kierownik kancelarji Lwowicz m. p."*

Пускаючи зміст повищих документів у світ, не робимо цього з тих причин, з яких це робить каліка, що виставляє свої рани на прилюдне позорище, але тому, щоб наше громадянство чейже освідомило собі, що небезпека дійсно велика і близька. Для нас лишаються два шляхи: або зірвати зі скупством для народніх потреб і з вимівками щодо сповнювання національного обовязку та з вижиданням чуда і негайними обильними жертвами покрити бодай частину недобору „Рідної Школи", або серіозно подумати над тим, що зробити з тисячами дітвори, яку батьки в довірю до установи віддали „Рідній Школі" в опіку, та з тою пів-тисячою учительства, занятого в школах „Рідної Школи".

Уважаємо, що як з огляду на працю, яку „Рідна Школа" виказує для розвитку українського життя, так і з огляду на честь нації — ця друга можливість не сміє входити в рахунок. Наш загал, який уже навик до покликів того Товариства, думає помилково, що й цим разом „Рідна Школа" якимось чином дасть собі раду. Але всьому є кінець. Кінець може прийти й на помисловість відповідальних кругів „Рідної Школи", а тоді упадок чи надто сильне звуження діяльности тої установи впало би соромом на ту частину української землі, що під Польщею. До цього чейже не дійде, бо перед історією мусимо відповісти не тільки за те, що ми зробили, але й за те, що ми занедбали.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

За виховання наших дівчат.

(Голос у дискусії.)

В 165 ч. „Діла" з 28. 7. ц. р. була поміщена стаття нашого кореспондента в Парижі п. з. „Дівчата до французьких шкіл". Тому, що я з поглядами п. кореспондента, висказаними в тій статті, не зовсім погоджуюсь, а головно не можу погодитись зі спрямовуванням наших дівчат на науку до Парижа, рішився я написати цих кілька слів.

Мав я нагоду з близька приглянутися французькій середній школі з пенсіонатом *„Notre Dame de Sions"* і, що правда, з досвіду свого мушу потвердити погляди п. кореспондента з Парижа, що в школі цій держать дівчат у заліаних рукавицях і дають гарне виховання. Одначе харч поганенький, дівчата від нього марніли або й хорували. Розуміється, що це в ріжних пенсіонатах може бути ріжно. Та молоді дівчата — це як губки, що всякають у себе не лише шкільну науку, але й то, що їх у місті окружає. А Париж і взагалі французькі жінки під тим оглядом — це не примір для наших доньок.

Таж у Франції від віків зложилося так, що жінка не подруга життя мущини, але забавка його і до того сама французька жінка вже

віками до того приноровляється. Навіть французький законодавець здеградувавя жінку лиш до предмету роскоші мужчини, забороняючи їй шукати навіть батька нешлюбної дитини, коли вона знайдеться в найтяжчім життєвім положенні.

Томуж то тип париської молодої жінки — це (правда, дуже принадний) тип легкої, на всі боки зальотної кокетки, котру мущина-француз, поки йому догідно, окружає лицарською ніжністю, швадронерством і своїм патосом, але такого типу нам у наших бідних хатах не треба.

Не треба ще й тому, що у французьких католицьких інтернатах розвелося якесь істеричне ідолопоклонство перед латинськими священиками, а цей культ розвивати у нас не вказано, бо репрезентантом латинського обряду в нашім краю не здержливий, здисциплінований французький *pater cure*, але стоячий з нами у віковічній боротьбі, не так то здисциплінований і не так то здержливий польський ксьондз. Тому то думаю, коли батьки наших бідних дівчат шукають „нових шляхів", нових втертих доріг, то кепську прислугу зробить суспільности нашій той, хто (хоча в добрій вірі) вкаже їм на Париж.

Взірців для виховання наших доньок, сестер і будучих матерей шукати слід в англьосаксонській і німецькій расі. На потребу науки англійської мови хочу тут передовсім звернути увагу.

Коли наше покоління шукало ще до війни виходу із задушливої атмосфери і голоду в нашім краю, то знайшов її сам наш селянин, без проводу інтелігенції — в Канаді. Ми, інтелігенти, не підготовили його до цеї далекої мандрівки нічим і сам він мусів шукати собі дороги та хоч анальфабет — учитись там англійської мови.

Сьогодні ми свідками нової світової вже події, котра зачіпляє вже за нашу землю. Англія зірвала дипльоматичні й торговельні взаємини з Москвою, куди й наша Україна і Кавказ належать, а в цю прірву вскочила вже Америка з доставою через Владивосток своїх індустріяльних товарів; *Standard Oil of Newyork* договорився вже з Радами, щоби з Кавказу — з виключенням англійсько-голяндського нафтового тресту — торгувати кавказьким нафтевим сирівцем. Це акція на далеку мету. Вже появилися на Середземному Морі звіздарні американські корабельні прапори, що мають перевезти кавказьку нафту і манганову руду через Чорне Море до турецьких портів, до Суезу і т. д. Понадто Америка договорилася вже потихо таки з Радянським Союзом за добування „калі", котрий у нечуваній дотепер ні в Америці ні в Німеччині скількости показується коло Солікамська. (Калі служить за найліпший штучний навіз для піль і за манган на Кавказі (в Чіятурі), конечний при виробловуванні сталі, бронзу, електричних дротів і хемікалій).

Розкриваються для плодів нашої землі широкі горизонти. Ставляю до нас, особливо до нашої інтелігенції, запити, чи й цим разом ми допустимо, тупцюючи все на однім місці, щоби дужий американець та німець, що копав тепер уже „калі" коло нашого Нікополя на Україні, забирав від нас усе найдорожче, а ми служили в нього в найліпшім разі лиш за якихсь кочигарів, — чи разом з тим американцем (теперішньою наймогутнішою расою) та німцем виплисти на широке море?

Ключ до розвязки цего питання — це знання англійської і німецької мови. По наших гімназіях учимо ми тимчасом нікому непотрібної греки, на що вже вказав у „Ділі" о. Олександер Стефанович. Отже не в Париж нам нашу молодь слати, але туди, куди вже наш селянин промостив дорогу, до Німеччини й до Америки чи вже самі нашу землю з її богатими плодами відкрили.

Скаже може хто, що це фантазія, бо хто з нас готов нашу молодь, а ще до того жіночу, виховувати в Англії або Америці? Це правда. Алеж ні одного учителя англійської мови нас по наших приватних школах стане. Зредукуймо лиш наших учителів грецької мови, а вже сам селянин дасть охотніше свою дитину до тої української гімназії, де при помочі англійської і німецької мови дасться нашим дітям спромогу заробляти в цілім широкім світі.

Вкінці думаю, що нехтувати німецьку мову для французької — це був би найфальшивіший крок у вихованні нашої молоді. Лишати і перескакувати ближчу нам географічно націю німецьку, націю солідну, спокійну, з залізною дисципліною і обовязковістю, а шукати взорів для виховання наших дівчат у легких француженок — це було би щось просто недоріче.

Д-р Теофіль Окуневський.

Про стан сучасної музичної культури на Радянській Україні.

3. Кобзарі, радіо, Т-во ім. Леонтовича, композитори.

Окрема згадка належиться праці кобзарів. У свій час комсомольська преса поставила питання: кобза чи гармоніка. Гармоніку, що прийшла на Україну з Московщини вважав дехто більш пролєтарським інструментом; проти кобзи ставили закиди, що це символ старовини, яку не слід відроджувати, що це інструмент шовіністичний і незручний.

Але ці мотиви критики не вдержались. Кобза мала перед собою перспективу масового виробництва на Україні вигляди спопуляризуватись, крім цього був це інструмент дуже пригожий для орхестри. Музичний комітет рішив, що кобза має виправдані підстави розвитку.

Найстарша кобзарська капеля повстала в Києві і складалась з 10 осіб. Добра капеля зорганізувалась теж у Полтаві та Харкові. Коли київська приїхала в Харків з концертом — зібрала повні три салі слухачів. Київська кобзарська капеля обіхала досі 23.288 км., обслужила 278.300 осіб і дала 892 концертів.

Дуже оригінальний музичний ансамбль існує в Харкові т. зв. симфонічний концерт ім. Раковського, це приватна орхестра із балялайок, кобз, домбр і деревляних інструментів; є в ній 30—40 осіб під диригентурою Макаревка. Вона живе виключно власними засобами.

Квартетів-ансамблів є на Україні 2; один з них ім. Леонтовича в Харкові, стає стимулом для творів камерної літератури, яких ми досі взагалі не мали.

Для поширення музичної культури чимало працює „Радіопередача" в Харкові, що має свої широкомовні стації в Києві, Одесі, Полтаві, Дніпетровську; всі під державною контролею. Для галичан, що мають своє радіо цікаво буде дізнатись, що щонеділі в год. 1-ій харківська централя передає новинки ґазети „Етер", де можна почути нові твори наших письменників і композиторів.

При цій централі радіо підготовляється ціла низка професійних артистів для фільм; вона орґанізує теж концерти з поясненнями музичних творів. Харківські концерти передаються що три тижні по всьому Радянському Союзі. Тепер існує проєкт поставити на селах по всій Україні 1000 радіо, щоби дати селам змогу розвивати свою музичну культуру та бути у контакті із широким світом.

У 1921. р. після смерти композитора Леонтовича заснувалось у Києві товариство для вшанування його памяти. Спершу воно мало загальний характер і його членом міг бути кожний немузика і кожна інституція. Згодом у 1924. р. воно реорґанізувалось. Минулого року зібралось перше його пленум. Три останні роки його праці були присвячені українізації. Тепер на пленумі рішили, що робота в цьому напрямку закінчена і до Т-ва можна знову втягати і інші національности.

Тов. ім. Леонтовича веде працю в 3-ох відділах: 1) музично-творчому, де композитори на замовлення, по потребі постачають композиції для пропаганди (на село, для дітей); 2) у рецензійному відділі, де фахівці оцінюють рукописи аматорів і дають поради; 3) у видавничому відділі.

При товаристві є бібліотека ім. Степенка найновіша щодо української музики, з окремим рукописним відділом. При ньому існує теж музей музичної культури, що збирає всякі музичні памятки, дорогоцінні предмети, цінний історичний матеріял (нпр. афіші). Товариство веде теж етнографічну збірку музичного матеріялу.

Члени Т-ва беруть живу участь у праці опер. музичних жюрі, постачають великий процент муз. рецензентів для преси. Від 1924. р. воно видає журнал „Музика" і пустило в світ низку музично-літературних, художніх і освітніх видань. Його перенесуть з Києва у Харків, щоби в центрі державної праці воно могло краще стежити за всіма актуальними питаннями.

На закінчення свого прецікавого відчиту п. П. Козицький згадав низку імен, з якими звязані надії на відродження музичної творчости на Україні. Із покоління наших старших композиторів живе нині один Синиця. Із молодших слід згадати цілу низку нових талантів. Із симфонічної музики: Вериківський (дириґ. київської опери), П. Козицький, Лятошинський, Ревуцький Левко, Костенко. Із камерної, хорової та романсів: Богуславський і Новосадський. Із хорової та романсів: Верховинець, Попадич, Гайдай, Сциневич, Батюк. З тих, що скінчили вищу музичну школу в Харкові цього року (т. зв. молодняк): Стеблянко, Коляда, Золотарьов. З не-українців: Яновський, Лісовський, Борисов, Житомирський, Мейбус.

На окрему згадку заслуговує 11-літній син галичанина Микиші, артиста московської опери; цей хлопець, що вчився у Яворського в Москві виявив уже кілька літ тому чудесний імпровізаторський, композиційний талант, який надибуємо тільки в найбільших композиторів. Якщо його перехід у зрілий вік не буде звязаний з повним переломом то можна сподіятись по ньому небувалого вияву таланту.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямні. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Виборчі зловживання.

БОГОРОДЧАНЩИНА.

Вибори в селі **Грабовець**, повіт Богородчани, можуть бути доказом, що не перевелися ще баденівські махери і виборчі шахраї. Польське населення в Грабівці, яке давало ледви пів сотні виборців на сім соток українських виборців, повів до виборів управитель місцевої школи, вшехполяк Фіялковський, який, не числячися з цифровими зіставленнями виборців,і відкинув усякі компроміси, уложивши плян здобути друге і перше виборче коло для поляків. Будучи членом виборчої комісії, при виборі в другім колі в найбезправнійший у світі спосіб уневажнював з дібраною собі комісією українські голоси, а по скінченні голосування перший взявся до обчислення голосів. Карток було 27, а по розложенню на польські й українські, показалося, що українських, не зважаючи на уневажнення кількох карток, таки більше, бо 14, а польських 13. Одначе Фіялковський проголосив, що українських є 14, а польських 15. На протест, піднесений на салі, що він зле рахує, бо 14 і 15 дає разом 29, а всіх карток є лиш 27, Фіялковський почав наново числити українські картки і начислив їх лиш 12. Одначе виборці, які бачили його спосіб числення, що полягав на численню по кілька карток за одну, знов запротестували і жадали, щоб він віддав кому іншому картки до обчислення. Тоді Фіялковський, який вичерпав уже всі свої шахрайські штучки і концепти, змірпючи до фальшування висліду виборів, зложив усі картки голосування разом і передер їх на половину. До цілковитого подертя не допустив комісар, висланий зі староства на кошт і за стараннями місцевого українського виборчого комітету, який, передбачуючи виборчі надуживання, про того комісаря постарався. Одначе й цей комісар староства не відповів своєму завданню, бо коли за подертя карток наш українець Іван Клозинський назвав Фіялковського „австрійським диктатором", то комісар наказав арештувати Клозинського, а полишив на волі Фіялковського, хоч він в його очах доповнив вище описане каригідне ділання. Безпосередньо по події з подертям карток голосування перервано вибори і тоді делєгація українського виборчого комітету пішла до староства, де явився також Фіялковський. По представленню справи староста наказав перечислити голоси, оголосити вислід виборів у другому колі і прийти до голосування в першім колі. На підставі обчислених голосів вийшла українська лїста, після чого приступлено до вибору в першім колі, де поляки з жидами творять одну половину виборців, а українці другу половину. Жиди, як бачили соромну програну Фіялковського в другім колі, вдержалися в першім колі від голосування і вийшла знов українська лїста. В той спосіб вибрано в Грабівці 30 українців 1 жида і 1 поляка, бо цих останніх вибрали самі українці в першім колі. Одначе це не вдоволило поляків і вони внесли протест, внаслідок якого воєвідство уневажнило вибори першого і другого кола. Але при нових поновних виборах дня 22. серпня вийшла знов українська лїста в обох заражених колах. Як перші, так і другі вибори переходили серед найбільшого напруження і заінтересування і були доброю школою освідомлення для місцевого населення, поділеного на селян-шляхту, яка послухала свого енерґійного пароха о. Лицовського і пішла на чолі своїх, а не у хвості чужих, де заманював їх директор Фіялковський. На марне пішли недоспані ночі Фіялковського і його аґітаторів. Село Грабовець, де Головний Виділ Товариства „Просвіта" має свою реальність, з якої щедро обдарував місцеву читальню, яка найкраще розвивається в повіті, де є також найкраща в повіті кооператива і де станиславівський епархіяльний комітет веде в маєтности Т-ва „Просвіта" сирітський захист і захоронку для місцевих дітей, а на чолі громади стоїть прапьовитий парох о. Лицовський — кпить собі з заходів Фіялковського за панування над громадою. Навіть більше! Село внесло на нього карне донесення до прокуратури при карнім суді в Станиславові за вище описані виборчі зловживання, а зокрема віднеслося до шкільних властей, щоб його усунули з Грабівця, де цими виборами він крайно скомпромітувався.

Польсько-більшовицькі переговори.

Варшава, 31. серпня 1927.

Комісаріят закорд. справ у Москві видав такий комунікат: Після повороту до Москви польського посла при уряді СРСР. Патека, цей останній конферував 26. ц. м. з ком. закорд. справ Чічеріном. Тому, що стверджено, що спірні справи, які виринули в звязи з убивством пос. Войкова у Варшаві полагоджено на вдоволення обох сторін, комісар закорд. справ уважає тимсамим інцидент полагодженим. У наслідку в найближчих днях будуть відновлені переговори в справі гарантійного пакту і торговельного договору між СРСР. і Польщею.

Тимчасова рада м. Львова розвязана.

Уряд. комісар обіймає урядування.

Львів, 1. вересня 1927.

Львівський воєвода вислав учора до президії магістрату м. Львова таке письмо: На основі компетенції з § 112. статуту громади м. Львова з 14. жовтня 1870 у зміні установленій законом з дня 11. квітня 1896, звільняю у порозумінні з Тимчас. Сам. Виділом у Львові теперішню репрезентацію громади міста Львова, установлену рескриптом бувш. намісництва з дня 31. I. 1918, а вдержану у силі і поширену в особовім складі і компетенціях, ухвалених Тимч. Прав. Комітетом у Львові з 8. і 11. січня 1919, тому що (як тепер) спеціяльна мін. комісія ствердила, що не усунено недомагань в адміністрації й громадській господарці, яку виявила люстрація, переведена з рамени Тимч. Сам. Виділу у Львові в рр. 1924. і 1925.

До тимчасової полагоди біжучих справ громади м. у Львові покликую Тимчас. Міський Уряд, зложений з урядового комісара, 2 його заступників і приб. ради з дорадчим голосом. Урядовим комісаром іменую Івана Стшелецького, начальника сусп.-госп. виділу у міністерстві вн. справ. Рішення в справі 1-го його заступника видасться окремо. Другим заступником урядового комісаря іменую Романа Франковського, перемиського старосту. В склад прибічної ради покликую:

1) Кароль Бачинський, полковник резерви, 2) Михайло Бачинський, контрольор Дирекції мит у Львові, 3) Рафал Бубер, адвокат, 4) Владислав Бушек, ювілєр, 5) Йосиф Бжеський, радник прокураторії скарбу, 6) Михайло Христовський, складач, 7) Володимир Децикевич, член Тимч. Самовр. Виділу, 8) Леонард Дешберґ, предс. учит. „Огниська", 9) Максиміліян Ґлясерман, предс. т-ва „Яд Харузім", 10) Франц Ґреґр, проф. університету, 11) Артур Гауснер, посол на сойм, 12) Генрик Гешелес, нач. редактор „Хвілі", 13) Франц Іжик, предс. т-ва „Ґвязда", 14) Марія Яворська, дир. сем., 15) Д-р Лев Козловський, проф. університету, 16) Бронислав Лясковницький, предс. т-ва польських журналістів, 17) Иосиф Літвинович, предс. купецької конґреґації, 18) Маврикій Мадурович, урядник Т. Вид. Самовр., 19) Витовд Мінкевич, проф. політехніки, 20) Ґустав Паммер, предс. рукоділь. Палати, 21) Корнель Пайґерт, заст. предс. т-ва власн. реальностей, 22) Д-р Салямон Руф, прим. жид. шпиталю, 23) Еразм Риґлян, зал. функц., 24) Еміль Шморак, адвокат, 25) Каміль Стефко, проф. унів., 26) Здислав Стронський, архівар, 27) Іван Щирек, член Т. В. Самовр., 28) Кс. д-р Шидельський, проф. унів., 29) Владислав Тенчаровський, дир. Вид. ім. Оссолінських, 30) Юліян Токарський, ректор політехніки, 31) Озіяш Вассер, адвокат, 32) Станислав Закшевський, проф. унів.

Передача урядування новоіменованій Тимчас. Міській Управі в руки урядового комісаря послідує в пятницю 2. ц. м. Того дня новий комісар зголоситься в президії маґістрату. Повище зарядження слід негайно подати до відома всіх членів уступаючої Тимчасової репрезентації міста Львова. Від цього рішення нема відклику. Підп.: Борковський, воєвода.

СПРАВА ҐЕН. ЗАГУРСЬКОГО.

Заборона відправляти богослужения за віднайдення ґенерала.

Варшава, 31. серпня 1927.

Власти видали енерґійні зарядження задля вияснення таємничої втечі ґен. Загурського. Суддя майор Мазуркевич, що веде слідство, зарядив конфронтацію жінки ґенералового братанича, Ірени Загурської з майором Вендою. Конфронтація має вияснити подробиці в звязи з переведенням ґен. З. до Варшави. Оборонець ґен. Загурського адв. Шмарбаховський зажадає, щоби військові власти оголосили урядовий комунікат про перебіг і вислідн слідства.

В костелі св. Івана й інших мали відбутися богослуження на інтенцію віднайдення ґен. Загурського. Одначе в останній хвилі архиепископ кардинал Каковський заборонив відправити такі богослуження.

НОВИНКИ.

— **Неприємна тема.** Адміністрація нашого часопису прохає новинкаря написати кілька слів на страшне стару тему: слово до передплатників, які забули про свій довг. Щоби не вражати читачів офіціяльними, стереотипними пригадками. Нагадувати комунебудь довг, ще й в нинішніх часах — дуже неприємна справа. Наша адміністрація є тої думки, що третій особі, посторонній, лекше це зробити. Тому ми її виручуємо і кажемо дискретно, а коротко: повірте, що кожній адміністрації так само прикро отримати вповнку часопису як довжникові вислухувати пригадку.

— **Арештування на Поліссі.** Польські ґазети приносять звістку про нові арештування — цим разом на Поліссі — усе ще у звязку з ліквідацією Білоруської Громади. Разом з цим вяжуть якусь нову шпигунську аферу: поміж арештованими є теж вищі залізничі урядовці, які буцім-то давали „одній сусідній державі" інформації про стан польського залізництва.

— **Престіж.** Міністерство закордонних справ має великий клопіт: створення кілька нових дипльоматичних становищ, яких досіль ще не було. Між іншими, польська дипльоматія має розвести свою сітку й на — Єгипет. Якого характеру будуть ці нові дипльоматичні посади (амбасади, посольства і т. п.) і навіщо вони — про це ще не кажеться. В усякому разі зросте число професійних дипльоматів, а з ними й — буджет польської держави.

— **Криниця, з якої не добре пити.** Галицьке літнисько Криниця, про яке деякі лікарі впевняють (коли не хотять дати недужим посвідки про потребу виїзду за кордон!) що заступає Карльсбад має одну важку недугу: його санітарний стан є такий препоганий, що коли управа літниська не поправить його на протязі року, Криниця буде зачинена. Так ствердило дотичне староство. Можна уявити собі цей „санітарний стан", коли аж до цього дійшло!

— **Перша у Польщі крематорія.** Міська рада у Сосновці рішила розпочати будову крематорії. Вже на найблищому засіданні м. ради розглянуто проєкт будови й її конторис. Таким робом Сосновець буде першим у Польщі містом, яке матиме крематорію. Сталося це тому, що в Сосновці більшість у міській раді мають соціялісти. Можна сподіватися, що польський клир зніме з цього приводу голос.

— **Злодійства.** У Ченстохові арештували двох купців, Коліна і Геєрмана, які займалися на широку мірку контрабандою шовкових панчіх і т. п. краму з Німеччини. Найдено при ревізії товарів на 20.000 зол., яких не піддано митній контролі, крім того рахунки фірм, з яких виходить, що польський скарб утратив завдяки спритові згаданих купців 80.000 зол. Крам сконфісковано, крамниці закрито.

— **Нова музейна збірка на Україні.** Україна збагатилася новим цінним культурним придбанням — до Київа недавно перевезено з Ленінграду велику музейну збірку Потоцького. Потоцький відомий збирач памяток старовини з життя України. Протягом 40 років з дня в день, він знаходив, на Україні і за кордоном, музейні раритети і збирав їх. Хоча збірка належала до приватної особи, радянська влада допомагала Потоцькому в зберіганні цінних музейних скарбів. Свою збірку Потоцький подарував державі. Його залишили директором нового музею, на який призначили великий 2-х поверховий будинок у київській колишній Лаврі. У музейній збірці Потоцького є велика колекція меблів, картин, цінних гравюр, порцеляни та велика бібліотека Украініка. Ч колекції меблів зібрані експонати за період з XV до XIX ст. У збірці є великий саксонський сервіс на кілька десятков осіб, при чому на кожну особу приходиться до 50 штук різної посуди. Картини у збірці Потоцького біля 850 (олія, акварель та фотографії) — переважно майстрі XIX ст.: Трутовський, Шебуєв, Шуваєв, Шарлемань, Мазуревський, Володимирів, Каразін, Маковський та Самокиш. Картини переважно батального характеру, з них багато з япон. війни, репродукцій. Серед них надзвичайно цінне видання Основи „Живописная Украина" — 50 офортів Жемчужникова. Надзвичайно цікава в збірці бібліотека. Потоцький зібрав понад 17.000 томів різних книжок, що так або інакше торкаються України. Книжки від XVI до XX ст. В бібліотеці є понад 40 різних видань Шевченкових кобзарів. Є також книжки з автографами Шевченка. Між іншим, в бібліотеці є книжка „Естетика" Ліберті, яку Шевченко возив з собою у засланні. Надзвичайно цікавий в збірці архів Потоцьких, починаючи з 1700 року. В архіві є різні похвальні грамоти, універсали, акти на землю, родословні, то-що.

— **Передшлюбна подорож, доляри і гончий лист.** Місяць тому львівський кравець Песах Куммер наробив великий ґевалт, не тільки тому, що втекла йому з хати 19-тилітня донечка Ядзя, але головно, що разом з донечкою десь ішезли 1000 золотих і 900 долярів. А що було відомо, що п-на Ядзя Куммер має нареченого п. Норберта Розенберґа всупереч волі й бажанню батьків — за обома ними поліція розіслала гончі листи. Тимчасом на стид нетерпимому й поривистому п. Песахові Куммерові доляри лежали собі спокійно в його шафі, а на ще більший стид — довідався він про це від тої самої власної донечки, котру переслідував гончими листами. Зворушений п. Песах (невідомо, чи благородністю доньки чи находкою долярів) простив непокірливій донечці — словом, кінець такий, як в американських фільмах, де все завжди добре кінчається: енерґійна панна повернула (чи щойно поверне) з своїм нареченим з передшлюбної подорожі, яку зробила собі за 1000 зол. на „польське" море, а рабін доконає решти формальностей.

— **Невинний Йосиф і спокуслива Путифара на англійській сцені.** Льондон переживає новий театральний скандал, який наповняє каси театральному підприємцеві. Біблійну історію з невинним Йосифом і спокусливою Путифарою дотепний драматурґ змодернізував настільки, що Путифарою є сучасна леді а Йосифом — її шофер. Шпилем „драматичного напруження" є ява у спальні леді, однак шпилем обурення моральної англійської публики є — піжама, в якій новітня леді Путифара приймає свого Йосифа-шофера. Сенсацію збільшила ревеляція, що цензор пропустив песу під умовою, що автор викреслить з неї цитату із святого письма, якою послуговується панка леді у розмові з своїм непохитним шофером; та ще голосніше загуло, коли ізза куліс театру стало відомо, що справа одягу Путифари була предметом довгих дискусій: чи вона має прийняти Йосифа у неґліжі чи піжамі, і чи піжама має мати рукави чи їх не мати?! Питання, як бачимо, дуже „складні" та чим вони „складніші" тим натиск до театральних кас більший — а в цьому саме річ.

— ***Літературний куток.*** Місто Франкфурт створило нагороду 10.000 марок для найбільше гідного поета, в память 178 роковин від дня уродження Ґетого, нагороду одержав поет Стефан Жорж. — У Варшаві розпочався процес за безправний переклад „Мужиків" Раймонта на жидівську мову. Скаргу внесла вдова по Раймонтові, арґументуючи головно невірністю перекладу. Суд допустив доказ фаховців на те, що переклад гарний чи поганий. — Цими днями минає 100 літ від уродження великого флямандського письменника Шарль Де Костера, автора одного з найбільших арцитворів світової літератури. Повість „Леґенда про Тіля Айленшпіґеля" перекладена майже на всі культурні мови є зворотним моментом у бельгійській літературі. У своїм творі Де Костер виводить прозу від переможного впливу французької літератури і дає новий вислів зєднаним народнім елементам валлонським і флямандським. Доля не була ласкавою для Де Костера. Він помер у найбільшій нужді в малім містечку біля Брюселлі 7. травня 1879 р. „Тіль" виданий у Брюселлі 60 літ тому не звернув на себе ніякої уваги. Його відкрито аж з кінцем минулого століття і від тоді вважають його „народньою біблією флямандців". Ця повість малює добу бельгійсько-голяндської історії: війна Нідерляндів за самостійність проти деспотизму еспанських королів і тиранії ... Є це величний гимн у честь свободи ... Костера ... „малинками" ... глибокого ...

Останні вісти.

Повені у Сх. Галичині.

Дрогобиччина і Бориславщина.

В ночі з вівтірка на середу Дрогобич і його околиці і Борислав навістила буря зі зливою. Ріка Тисьмениця з допливами виступила з берегів, порозривала всі мости. Всяка комунікація на залізницях і дорогах устала. В Дрогобичі вода підмила богато домів. Ціла долішня часть міста залита, вода сягала тут до 1 м. висоти. Рафінерії „Польміну" і „Ґаліції" загрожені. В Бориславі наслідком підмиття води завалилося шість поверхових домів, а богатьом будинкам грозить завалення. Залізничий міст Дрогобич—Тустановичі—Борислав зірваний. Є жертви в людях. Назвиська з причини перервання комунікації годі було ствердити. Крім міста Борислава (деякі копальні) залиті і села: Рихтичі і Вороблевичі. У громадах Прищиця, Тарнава і Михайловичі, які також залиті водою, населення не може ратуватися, бо катастрофа заскочила їх несподівано. Є жертви в людях. Рури, що йдуть обабіч потока в Бориславі, вода вирвала зі землі. Електрівню залила вода, тому місто не має світла. Залізничий шлях зірваний на просторі кількох миль. У селі Губичі виловлено 6 трупів. Назвищ іще не ствержено.

САМБІРЩИНА.

Наслідком виливу Дністра, Стривяжа і Бистриці і їх доплинів залиті зовсім або в части села: Чаплі, Заріче, Яре, Баранів, Кружики, Корналовичі, Пиняни, Береги, Мельники Гор. і Дол., Зади і Радовичі. Вода засягла і Самбір і розлилася по його вулицях. Залізнича комунікація: Самбір—Сянки, Самбір—Дрогобич, Дрогобич—Стрий, Стрий—Долина і Стрий—Лавочне — перервана.

СТРИЩИНА.

З причини бурі і зливи ріка Стрий виступила з берегів. Під водою стоять цілі вулиці і дільниці: околиця жид. шпиталю, вул. Болехівська, Підзамче й Вільшани. Богато мешканців дельожовано. Вода доходила у місті до 1.40 м. Поїзд дійшов лише до Львова, зрештою зал. комунікація дооколичних мостів і зал. шляхів — перервана. В повіті залиті м. і. села: Колодниця, Жулин, Любинець, Голобутів, Нежухів.

СКІЛЬЩИНА.

Всі мости на приватних і держ. дорогах зірвані. Ріка Опір вилила і знищила на полях земні плоди та заподіяла величезні шкоди. В тартаці Ґреллів у Сколім хмаролім заподіяв шкоди на півтора міл. зол., 3.000 кубічних метрів дерева з тартаку пішло з водою. Електрівня тартаку залита. У самім місті нема більших шкід. У Гребенові і Зелемянці спокійно. За Синевідськом забрала вода 14 селянських хат. У Дубині повінь зірвала міст. У Корчині й околиці великі шкоди. Всі мости зірвані, дороги залиті.

ПЕРЕМИЩИНА.

Наслідком повені вилила ріка Віґор, що перепливає сх. часть Перемишля. Залила великі полоси землі від Нижанкович через Перемишль до ст. Медика, разом кількадесять кв. км. Мешканці Коровник, Сільців, Якманич, Гірко, Гірочко й ін. ледви ратувалися, оставляючи своє добро, навіть худобу. Містечко Нижанковичі теж під водою. В Перемишлі повінь навістила півд.-сх. часть міста. Сотки домів, стоділ, маґазинів під водою. Касарні 10. п. і 2. п. артилерії (кількадесять будинків) залиті зовсім. Мешканці партерових домиків ратувалися на стрихи. Сян піднісся на 4 метри і залив: Вовче, Болоні, Побереже, вул. Надбережну й околиці шпиталю.

ПЕРША ПОМІЧ.

Варшава, 31. серпня 1927.

Віцепр. Бартель виасиґнував на першу поміч для населення навіщеного катастрофою пів міліона золотих. Дальша поміч уряду послідує в найблищих днях.

КОМУНІКАТ ЗАЛ. ДИРЕКЦІЇ.

Львів, 1. вересня 1927.

Дирекція держ. залізниць подає: З причини хмаролому й ушкодження зал. шляхів перерваний аж до відкликання загальний рух (пасажирський і товаровий) на відтинку Стрий—Лавочне, шляху Львів—Стрий, на відтинках Стрий, Дрогобич, Самбір, Хирів, Нове Заґіря (Загуж) і на відтинку Самбір—Сянки шляху Львів—Сянки.

УРЯД І СОЙМ.

Варшава, 31. серпня 1927.

Конференцію між прем. Пілсудським і віцепрем. Бартелем у Друскеніках визначено на 1. вересня. На конференції мають устійнити становище уряду в звязи з попольською ініціятивою, яка домагається скликання надзв. сесії законодатних палат. Мають розглянути труднощі, спричинені колізією реченця надзвичайної і звичайної буджетової сесії і звязану з цим справу розвязання сойму.

віжного дірнаму і тонами злобної сатири.

— Найстарший чоловік у світі. Недавно відкрили деникарі — чогож вони не відкривають?! — що найстарший чоловік у світі живе на Кавказі. Його прізвище: Микола Чайківський, літ — 145! Але не довгий лише час міг він тішитися своїм „рекордом": якраз приходить вістка з Америки, що в якійсь індіянській оселі живе індіянин Сам-фіш, що не може вже навіть подати свого віку. Громадяни його оселі твердять, що Сам-фіш мав вже 30 літ у році проголошення незалежности Сполучених Держав! Порахуйте.

— Новий танець найблищої зими. Вчителі танців, що не мають грошей, і жінки, що мають забогато — часу, тіштеся! З Берліна приходить звістка, що там придумали новий танець „дета", який переможе чарлстона і інші „блюзи". „Дета" буде щось посереднього між „блюсом" і фокстротом; такт чотиричвертковий; два повільні кроки, потім три скорі. Буде це спокійний, „елегантний" танець — одначе комбінований з американськими, зовсім не-спокійними і не-елегантними танцями. Одним словом: щось посереднього. А тепер усі танцюристи, що прочитали цю новинку з певністю вже знають як „дету" танцювати! Просто: спробуйте!

— Країна, де важко вмерти. З країни, де люди з усього світа мріють зранку до ночі про „щастя" — Монте-Карльо, приходить звістка про веселий інцидент, який трапився молодій американці. Дівчина міліонера програла неймовірно велику суму гроша. Програвши, відчула біль голови і попрохала склянку води. Вийняла з торбинки фляконик і висипала з нього порошок. Коли випила воду, її пірвали негайно і відвезли до клініки, де прочистили шлунок. Коли охляла міс прочуняла, пояснила дбайливим своїм опікунам, що вони помилились, бо вона і не гадала труїтись, а всипала до води звичайний пірамідон. У Монте-Карльо важко вмерти добровільно чужинцеві!

— Ріжні рекорди. Французький летун Каліццо побив рекорд дотеперішнього лету висоти, вилвшись на 13.000 метрів. — Англ. агенство Райтера повідомляє, що один мешканець Шікаго склав у місцевім банку один долар.. на 500 літ. Вкладчик дав доручення, щоби суму, яка наросте від процентів з одного долара, виплатили його мужеським нащадкам у 2427 році. До цього часу один долар зросте до суми 2.900.000. Це безумовно один із рекордів банкової операції і способу на безсмертність! — Неллі Грозавеску, яку виправдав віденський суд за те, що застрілила свого мужа-тенора видає свої спомини у Ню-Йорку за гонорар... 100.000 долярів. Так можна по трупі мужа дійти до літературної карієри.

— Світова всячина. На вересневій сесії Ліги Націй у Женеві підпишуть договір „дружби" між Францією і Югославією. — Міська рада містечка Нейштадт, у Тюрингії, рішила завести окремий податок на жінок з підстриженою голови, шовковими панчохами і... лякерованими черевиками. — У Галле заборонили всякі комуністичні збори на 3 місяці, наслідком останніх бійок комуністів із поліцією. — Америк. морський секретар Уільберт заявив, що невдача „конференції трьох" (держав) матиме як наслідок зміцнення Спол. Державами морського зброєння. Уряд має намір збільшити морський бюджет на 100 прц. — У Дебліні арештували сина відомого ірляндського націоналістичного діяча. Марк Брайда, якого засудили на смерть у 1916 р.; син обвинувачений в убивстві О. Хіггінса. — Робітники пристані Калькута страйкують. — Нім. уряд вніс на руки „генерального агента від репарацій" 125,000.000 мар. зол. на рахунок воєнних відшкодувань по плані Доза. — Берлінський бурмистр заявив, що буде бойкотувати готелі, яких власники відмовились вивісити республиканські прапори в роковини конституції. — Китайці обстріляли американську міноноску в Нанкіні: один моряк ранений. — Єгипетський уряд купить дім Заглюль-Паші на власність держави і влаштує там музей імени покійного керманича національного руху.

Дописи.

БУРШТИНЩИНА. (*Відповідь п. Дудровичеві*). В ч. 178 „Діла" дав п. Дудрович з Бурштина допис, в котрім боронить о. Яцева з Серн**о**к Середних, повіту Рогатин, перед закидами, які пороблено йому в ч. 158 „Діла". Дуже похвальне є становище оборонця чужої чести, коли він не обкидає рівночасно другого болотом. Колиб п. Дудрович у тому дописові не був зачіпив моєї особи, був би я думав, що це є свідоцтво для о. Яцева на дорогу до Бовшева, щоби з ним не сталося в Бовшеві так, як у Рибниках. Згадує п. Дудрович про особисті порахунки. Може би п. Дудрович назвав їх? А може би це зробив інформатор п. Дудровича? Чи може зачисляєте до особистих порахунків епітет „українська сволоч" на адресу аматорів з Свистільник, котрі давали у нас представлення, бо від тоді зачались „особисті порахунки"? Цілком інакше писали Ви, п. Дудрович, недавно про о. Яцева в амер. „Свобод-". В „Ділі" він патріот, а в амер. „Свободі" о. Яцев ненавидить усе, що українське а вже найбільше стає на перешкоді розвиткові місцевої чит. „Прсвіти". Видко, що допис у „Свободі" був правдивий, бо там п. Дудрович покликується на свідків, м. ін. на Діоніза Якимова, був. гол. читальні. Під одним і другим дописом є підписаний п. Дудрович з авторитетним додатком: „голова філії „Просвіти", з тим, що в амер. „Свободі" є ще підписаний і секретар філії. А памятаєте, п. Дудрович, як ви були у нас на загальних зборах читальні? Ми тоді тиснулися в маленькій хатині замісць у величавих громадських домах. Таж члени голосно і прилюдно назвали того, хто вплинув на війта, щоб не дав гром. дому. Може памятаєте, що ви мені на це сказали. Як можна після того таке в „Ділі" писати? Зовсім противорічить правді твердження п. Д., що о. Яцев дав 5 хлопців до гімназії, бо правдою є, що я, а ніхто інший, у своїй хаті і своєю працею приготовив 8 хлопців до укрінської гімназії в Рогатині. Тільки вартоб поспитати, хто відраджував селян від української гімназії в Рогатині... А питаюся, чи спільно оплачуваний інструктор для доньки о. Яцева і кількох селянських хлопців є дуже великою заслугою? Про якусь незгоду між кс. Цембрухом, п. Кшечуновичем і о. Яцевим я не чув. Знаю, що о. Яцев і кс. Цембрух угощували себе празничками, а п. Кшечунович уповажнив о. Яцева при виборах до віддачі за себе голосу. Кажете, п. Дудрович, що „Серники Середні чисто українське село". Чи вам відомо, що перед війною тут була така кацапщина, що на вічу обкидали камінням д-ра Костя Левицького й о. шамб. Городецького? Хтож зробив це село українським? Чи ви своїм одиноким приїздом на пів години, чи може... „русскій" парох? „Священик-ідеаліст". Так, дуже гарну церкву вибудував бл. п. о. Воєвідка, але тепер та церква в порохах і павутинню. Дивно мені вкінці, що ви в імени о. Яцева відпекуєтесь його радних. Є чого, бо вже тепер один з них перестав бути радним за побиття. Накінець зазначу, що дуже сумно було би з моєї сторони, якби я хотів дорівнувати о. Яцеву. — *Іван Білоус*, упр. школи.

ТУРЧАНЩИНА (*Народна Торговля в Турці*). Як у квітні 1927. повстав у Турці склад Народньої Торговлі, ніхто не сумнівався, що ціле громадянство турчанського повіту, а особливо його цвіт, себто духовенство й учительство, вступить у члени Народньої Торговлі і лиш у згаданім складі буде закуповувати товар. До такого погляду уповажнювали вискази кожного інтелігента, котрий при всякій нагоді вигукував, чому то Народна Торговля не отвирає складу в Турці і чому нашим грошем мають збогачуватися жиди?! Тимчасом тверда дійсність представляє справу з членством у Народній Торговлі і з закупном товарів у турчанськім складі просто скандально! Після 5 місяців істнування складу Народної Торговлі в Турці ледви 38 осіб вступило в члени Народньої Торговлі на 8.000 мешканців повіта! Чи це не сором, що на 80 священиків турчанського повіту лишень 14 почувається до обовязку піддержати економічну установу, яка сповняє ролю гуртівни для всіх сільських кооператив, вплатило членські уділи і купує товар у Народній Торговлі?! Чи це не стид і непростимий гріх супроти свойого народу, що на 64 українських учительських сил у пов'ті ледви 12 належить до Народньої Торговлі? Таж за зложення членської вкладки в інституцію, котра, як загально признають поляки, урегулювала ціни товарів у Турці і положила край рабівницькому побиранню цін, не може навіть осславлений Владьо Бережницький потягати нікого з учителів до відвічальности! Докиж тревати буде такий стан, що похопні до критики інтелігенти не будуть виконувати примітивного національного обовязку: запомогти таку солідну, чужинцями шановану, знаменито загосподаровану кооперативну установу, як Народню Торговлю? Найвищий час, аби кожний наш інтелігент турчанського повіту, який має претенсію, щоб його не вважати ренегатом і покидьком, став членом Народньої Торговлі і купував у її турчанськім складі, а не у Хаїмків, Шпрунгів і ін. — *Кооператор*

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

✝ Посмертні згадки.

Данило Слюзар, купець і власник реальности в Коломиї, член місцевих економічних і освітних товариств, помер в неділю 21. серпня 1927, проживши 72 роки. Похорони відбулися в середу 24. ц. м. В. й. п.! 384 1—1

Марія з Попатнинських Попатинська, вдова по бл. п. Иосифі, пароховi в Долині, померла дня 28. серпня ц. р. в Гологорах, в домі свого сина, звісного композитора д-ра Ярослава, в 78 році життя. Покійна з великою освітою, пильно стежила за нашим політичним життям, знала дуже добре нашу і німецьку літературу та відзначалась не малими музикальними здібностями. В. її п.!

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича:

Монастириська:
2. IX. „Царевич".
3. IX. „День і ніч".
4. IX. „Утоплена".

Бучач:
5. IX. „Ой не ходи Грицю".
6. IX. „Царевич". 170 24—?

Вписи до Музичного Інститута ім. М. Лисенка, філія в Станиславові відбудуться в днях 1 і 2. вересня пополуд. в комнатах Інст. вул. Голуховського ч. 20 I. пов. Наука зачнеться дня 3. вересня. 377 2—2

Позір! Члени(ці) і учасники(ці) Сокола-Батька! Руханкові вправи зачнуться дня 1. вересня ц. р. в домівці С. Б. при вул. Руській ч. 20. Зголошуватися в канцелярії Т-ва. Про час вправ поінформує урядник. (Начальник вправ С.-Б.) 369 2—3

З „Медичної Громади" Виділ Т-ва „Медична Громада" у Львові подає отсим до відома, що подання про приняття на перший і вищі роки студій на Медичному Виділі у Львові треба вносити в днях від 1. до 10. вересня ц. р. До подання слід долучити: 1) метрику, 2) свідоцтво зрілости (оригінал), 3) *curriculum vitae*, 4) свідоцтва VII. і VIII. кл. гімн., 5) свідоцтво моральности (якщо була перерва в студіях по матурі), 6) військові документи (якщо кандидат є в поборовім віці). Кандидати являться особисто у декана в днях від 12—16 ц. м. після порядку, який буде оголошений Деканатом. Докладніших інформацій щодо вписів уділяється в домівці Т-ва „Мед. Громада" у Львові, вул. Супінського 21 (Акад. Дім) в днях від 1—10 вересня ц. р. від год. 11—13.

За редакцію відповідає д-р Іван Німчук. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10